

Příušnice mohou způsobit zánět mozku i neplodnost. Očkování se změnilo

Ona.idnes.cz, 23.3.2018

Zdálo se, že nemoci našich babiček či rodičů včetně černého kašle, tuberkulózy či spalniček jsou navždy vyhubené. Jenže v poslední době se znovu objevují. Proto jsme pro vás připravili nový seriál „Návrat nemocí našich předků“, kde tyto choroby postupně přiblížíme. Tentokrát se zaměříme na příušnice.

Před deseti lety lékaři diagnostikovali asi 400 případů příušnic, o rok později ještě o něco méně. Jenže v roce 2016 už to bylo téměř 6 tisíc nemocných a ani loni a letos se epidemie Česku nevyhnula. Postiženo je především Jihlavsko, kde choroba zasáhla rovněž mládežnické týmy hokejistů .

„Onemocnělo nám dvacet hráčů v pěti mládežnických kategoriích,“ řekl zkraje roku Jiří Jungwirth, manažer mládeže Dukly Jihlava. „Nejmladšímu nemocnému je deset let. Největší výskyt je mezi hráči ve věku čtrnáct a patnáct let.“

Změna vyhlášky

Právě to, že se příušnice začaly objevovat až ve vyšším dětském věku než před lety, přimělo ministerstvo zdravotnictví upravit očkovací vyhlášku. Dříve se druhá dávka aplikovala už za šest až deset měsíců po té první, která se dávala po patnáctém měsíci po narození dítěte. Od letošního roku platí, že podruhé budou děti očkovány až před zahájením školní docházky.

„V minulosti byly příušnice typickou nemocí mladších dětí, zavedení očkování v roce 1987 přineslo významný pokles jejich výskytu. Postupem času ale oslabuje postvakcinační imunita, vrchol jejich výskytu se posunul do věku starších dětí a mladistvých,“ řekl iDNES.cz docent Rastislav Maďar, vedoucí Ústavu epidemiologie a ochrany veřejného zdraví Lékařské fakulty Ostravské univerzity a rovněž předseda Koalice pro podporu očkování.

Připomněl, že na to už zareagovala nová očkovací vyhláška, která posunula druhou dávku vakcíny proti spalničkám, zarděnkám a příušnicím.

Nemoc dětských kolektivů

Příznaky příušnic

- horečka
- bolestivé zvětšení příušní žlázy
- bolest při kousání a otevírání úst
- nevolnost, zvracení

- bolest břicha

Příušnice se přenášejí kapénkovou infekcí, virus vstupuje přes nosohltan, kde se pomnoží, a následně putuje do mízních uzlin a do krevního řečiště. Jde o vysoce infekční nemoc.

Šíří se zejména v místech s vysokou koncentrací lidí, typicky ve sportovních a školních kolektivech, kde třeba více osob pije z jedné lahve, používají se stejné příbory, sklenice, hračky. Dokonce je možný přenos při podání rukou, které jsou potřísněné sekrety dýchacích cest – když se následně dostanou do úst zdravého člověka.

„Důležité je neposílat děti s příznaky nemoci do školy, kroužků nebo na trénink,“ připomněl docent Maďar. Tuto jednoduchou poučku ovšem narušuje skutečnost, že pacient je infekční už několik dnů před nástupem prvních projevů. Izolace nemocného člověka by měla trvat devět dnů od úvodních příznaků.

„Typickým projevem je horečka a bolestivé zvětšení příušní žlázy, většinou na obou stranách, přibližně u třetiny pacientů jen na jedné straně. Kousání a otevírání úst způsobuje bolest, odstávají ušní lalůčky. Otok žlázy obvykle vymizí v průběhu jednoho týdne až deseti dnů,“ říká docent Maďar.

Snížení plodnosti

Příušnice mohou způsobovat i nepříjemné komplikace, u dětí je to nejčastěji virový zánět mozkových blan. Trvalé následky – například hluchotu - ovšem zanechává jen vzácně. „Neurologické následky příušnic jsou častější, pokud je zánětem postižený mozek,“ dodává Rastislav Maďar.

Návrat nemocí našich předků: Spalničky mohou i zabíjet

Další možnou komplikací je zánět slinivky břišní. Obecně nejčastější komplikací je zánět varlat, často společně s postižením nadvarlat, který se projevuje otokem, bolestivostí a zarudnutím kůže šourku.

„Objevuje se až čtyři až pět dní po otoku slinných žláz za opětovného zhoršení stavu s přítomností horečky, zimnice, nevolnosti až zvracení. Tento stav ustupuje jen velmi pomalu a může vést ke snížení plodnosti, absolutní sterilita je méně častá,“ říká odborník.

Speciální léčba proti viru příušnic neexistuje, nemoc se léčí Priessnitzovými obklady a léky, které potlačují jednotlivé potíže, tedy například horečku nebo bolest. U těžších stavů se předepisují kortikoidy, pokud se současně objeví bakteriální infekce, dostává pacient antibiotika.

Zdroj:

[https://ona.idnes.cz/priznaky-priusnice-nemoc-choroba-ockovani-vakcina-vyhlaska-pq9-/zdراحی.aspx?c=A180321_131413_zdravi_pet](https://ona.idnes.cz/priznaky-priusnice-nemoc-choroba-ockovani-vakcina-vyhlaska-pq9-/zdрави.aspx?c=A180321_131413_zdravi_pet)